

Elektronický informačný

BULLETIN

10/2018

Aktivity ED Lučenec

Aktívni seniori v Európe – Rozvičme telo a hlasivky s Gizkou Oňovou

Aktívni seniori v Európe – tak znel názov súboru aktivít pre seniorov, ktoré zorganizovalo mesto Lučenec v spolupráci s Informačným centrom Europe Direct Lučenec v mesiaci október 2018. Cieľom podujatí bolo podporiť rozvoj umenia seniorov, zdravotného štýlu a rozvoj športových aktivít seniorov ako plnohodnotných aktívnych občanov EÚ.

Prvým podujatím bola športová aktivita „Rozvičme telo a hlasivky s Gizkou Oňovou“, ktoré sa konalo 4. 10. 2018 v Mestskom parku v Lučenci. Seniori si mohli za účasti známej speváčky rozhýbať svoje telo, zašportovať si a tiež si aj zaspievať.

Speváčka svojím vystúpením povzbudila seniorov k pohybu a touto netradičnou formou tak prispela k veľmi dobrej atmosfére podujatia.

Aktívni seniori v Európe – VII. Regionálna prehliadka seniorských speváckych súborov

Október, mesiac úcty k starším aj tento rok patril našim seniorom. Mesto Lučenec v spolupráci s Informačným centrom Europe Direct Lučenec zorganizovalo druhé podujatie v rámci aktivít „Aktívni občania v Európe“ dňa 8. 10. 2018 pod názvom VII. ročník Regionálnej prehliadky seniorských speváckych súborov, kde sa stretli najstarší občania, aby odprezentovali svoje umenie v speve rôznych typov pesničiek.

Prehliadku otvorila slávnostným príhovorom primátorka mesta Alexandra Pivková. Seniori svojím vystúpením predviedli svoje spevácke schopnosti a tiež pozitívnu energiu a humor. Na prehliadke sa odprezentovali spevácke skupiny a súbory: Sobotienka z Mučína, Rozmarín z Radzoviec, Senior Detva z Detvy, Rezeda z Lučenci, Háj spod Haliera z Tomášoviec, Škorec z Vidinej, Fialôčka z Poltára a Javor z Divína.

Konferencia „Po stopách potulných maliarov – oblasť stredovekých nástenných malieb

11.10.2018 sa v Radnici v Lučenci mali možnosť účastníci uvedenej konferencie oboznámiť s veľmi zaujímavou témou a to stredoveké nástenné maľby, nielen v regióne Novohrad, ale aj v rámci celého Banskobystrického kraja. Hlavným cieľom podujatia, ktoré bolo organizované v rámci Európskeho roka kultúrneho dedičstva 2018, je zvýšiť povedomie o kultúrnych hodnotách v našom regióne ako charakteristickej črte historickej a umeleckej tradície Slovenska a celkovo posilniť pocit európskej identity. Zámerom bolo tiež identifikovať potenciál kultúrneho dedičstva stredného Slovenska predstavaného nástennými maľbami v stredovekých kostoloch na území (historického) Novohradu v udržateľnom a zodpovedne organizovanom cestovnom ruchu.

Po slávnostných príhovoroch p. primátorky mesta Alexandry Pivkovej, podpredsedu Banskobystrického samosprávneho kraja Stanislava Horníka a Emílii Andrejovej zo Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku si mohli účastníci konferencie vypočuť zaujímavé prednášky od fundovaných

odborníkov – kunsthistorička, pracovníčka pamiatkového úradu a reštaurátor- pre oblasť stredovekých nástenných malieb. Veríme, že uvedeným podujatím sme podnietili k ochrane

a zveľaďovaniu nášho jedinečného dedičstva regiónu. Podujatie organizovalo mesto Lučenec v spolupráci s Informačným centrom Europe Direct, Mestským múzeom Lučenec a LUKUSom.

Aktívni seniori v Európe – beseda o zdravom životnom štýle s Marcelou Laiferovou

Podujatím „Beseda o zdravom životnom štýle s Marcelou Laiferovou“ sa dňa 15.10. 2018 skončil súbor podujatí venovaných seniorov a to „Aktívni seniori v Európe“.

Speváčka Marcela Laiferova svojou prezentáciou priblížila zásady správnej výživy aj v pokročilom veku, predstavila svoju knihu zameranú na zdravú životosprávu, pripravila dva recepty na zdravé jedlá /polievku, šalát/, ktoré mohli zúčastnení seniori aj ochutnať. Popri zdravej strave zdôraznila potrebu aj pravidelného športovania seniorov. Seniori sa do diskusie zapájali aj svojimi zvedavými otázkami.

Na záver podujatia speváčka všetkým prítomným zaspievala svoje obľúbené piesne. Podujatie sa svojou vysokou návštevnosťou stretlo s pozitívnym ohlasom.

Novinky z EÚ

Európska komisia schválila investičnú pomoc Slovenska pre Jaguar Land Rover

Európska komisia dospela k záveru, že investičná pomoc Slovenska pre Jaguar Land Rover vo výške 125 mil. EUR je v súlade s pravidlami EÚ v oblasti štátnej pomoci. Táto podpora prispeje k hospodárskemu rozvoju a konkurencieschopnosti nitrianskeho regiónu, k vytvoreniu pracovných miest a zároveň nenaruší hospodársku súťaž na jednotnom trhu.

Podrobné vyšetrowanie Komisie začalo v máji 2017 a potvrdilo, že keď sa spoločnosť Jaguar Land Rover v roku 2015 rozhodovala, kde vybudovať novú automobilku, uvažovala nad rôznymi lokalitami v Európskom hospodárskom priestore (EHP), ako aj v Severnej Amerike. V Európe nakoniec vyhrala Nitra, zatiaľ čo v Severnej Amerike bolo zvolené ako alternatívna lokalita jedno mexické mesto. Komisia pri vyšetrowaní zistila, že bez investičnej pomoci by sa projekt nebol realizoval v Európe, ale v Mexiku.

Z vyšetrowania Komisie takisto vyplynulo, že pomoc bola obmedzená na minimum, ktoré spoločnosť Jaguar Land Rover potrebovala na to, aby sa rozhodla investovať na Slovensku, pretože z nej kompenzovala finančné nevýhody súvisiace s realizáciou projektu v Nitre v porovnaní s Mexikom.

Komisia chráni Európanov pred nebezpečnými chemickými látkami v oblečení a textile

Za posledných 10 rokov EÚ výrazne obmedzila vystavenie občanov škodlivým chemickým látkam a Komisia sa neustále snaží zlepšovať ochranu spotrebiteľov, pracovníkov a životného prostredia. V tejto súvislosti prijala nové [obmedzenia týkajúce sa používania 33 látok](#), o ktorých je známe, že spôsobujú rakovinu a problémy s reprodukčným zdravím (tzv. látky CMR) tým, že sa používajú v oblečení, obuvi a iných textilných výrobkoch.

Nové pravidlá boli prijaté na základe zmeny nariadenia [REACH](#) — najpokročilejších a najkomplexnejších právnych predpisov o chemických látkach na svete. Opatrenia, ktoré Komisia prijala, sú zamerané na ochranu zdravia európskych občanov obmedzením ich vystavenia chemickým látkam CMR, ktoré môžu byť obzvlášť škodlivé pri častom kontakte s ľudskou pokožkou. V nových pravidlách sa stanovujú maximálne koncentračné limity pre používanie látok CMR v oblečení a textile, ako aj zákaz uvádzania výrobkov, ktoré tieto limity prekračujú, na trh EÚ, bez ohľadu na ich pôvod. Nové obmedzenia boli vypracované na základe vedeckých a technických odporúčaní Európskej chemickej agentúry a po rozsiahlych konzultáciách so zainteresovanými stranami. Začnú sa uplatňovať 24 mesiacov po uverejnení nariadenia v Úradnom vestníku EÚ. Komisia vydáva aj vysvetľujúcu príručku o obmedzení, ktorá bude k dispozícii [tu](#) po uverejnení v úradnom vestníku.

Nová stratégia biohospodárstva pre udržateľnú Európu

Komisia predstavila akčný plán na rozvoj udržateľného a obehového biohospodárstva. Novou stratégiou biohospodárstva sa Komisia usiluje oživiť tvorbu pracovných miest, hospodársky rast a investície. Cieľom je zefektívniť trvalo udržateľné využívanie obnoviteľných zdrojov a prispieť tým k riešeniu globálnych i miestnych problémov. Biohospodárstvo dokáže premeniť riasy na pohonné hmoty, recyklovať plasty, z odpadu vytvoriť nový nábytok či oblečenie a z priemyselných vedľajších produktov biohnojivá. Vzťahuje sa na všetky odvetvia a systémy, ktoré využívajú biologické zdroje. Ide o jedno z najväčších a najdôležitejších odvetví EÚ. Jeho ročný obrat dosahuje približne 2 miliardy eur a zamestnáva približne 18 miliónov ľudí. Do roku 2030 by biohospodárstvo mohlo vytvoriť milión nových ekologických pracovných miest.

Na vytvorení udržateľného obehového biohospodárstva sa musia spoločne podieľať verejné orgány i priemyselný sektor.

Na podporu zavedie Komisia v budúcom roku 14 konkrétnych opatrení zameraných na tri hlavné ciele:

1. Rozšíriť a posilniť priemyslové odvetvia založené na biotechnológiách
2. Rýchlo rozšíriť biohospodárstvo po celej Európe
3. Chrániť ekosystém a pochopiť ekologické obmedzenia biohospodárstva.

Na obdobie 2021 – 2027 navrhla Komisia vyčleniť z programu Horizont Európa 10 miliárd eur, ktoré sa použijú na potraviny a prírodné zdroje vrátane biohospodárstva.

Vďaka investíciám EÚ sa znížia dopravné zápchy a zlepší sa spojenie so susednými krajinami

Viac ako 380 miliónov eur z Kohézneho fondu sa na Slovensku investuje do dvoch dopravných projektov, ktoré sú zamerané na modernizáciu diaľničnej siete. Práce financované EÚ pomôžu riešiť problémy so zápchami a zlepšia cestné spojenie na severozápade a severovýchode Slovenska.

Finančné prostriedky vo výške 312 miliónov eur sa použijú na výstavbu úseku diaľnice D1 medzi Lietavskou Lúčkou a Dubnou Skalou neďaleko Žiliny. Tento úsek je súčasťou budúcej dvojpruhovej rýchlostnej komunikácie D1 z Bratislavy cez Žilinu a Košice po hranicu s Ukrajinou, ktorá patrí do koridoru transeurópskej dopravnej siete (TEN-T) Rýn – Dunaj. Súčasťou projektu je aj výstavba tunela Višňové s dĺžkou približne 7,5 km, ktorý sa čoskoro stane najdlhším tunelom na Slovensku.

Zvyšných vyše 71 miliónov eur sa použije na výstavbu úseku diaľnice D3 v hornatej severozápadnej časti krajiny. Tento úsek bude prechádzať súbežne s cestou, ktorá vedie cez mesto Čadca a na ktorej dochádza k častým zápcham vyplývajúcim z pozície Čadce ako vstupnej brány pre dopravu z Českej republiky a Poľska. Táto nová cesta financovaná z EÚ prispeje k zmierneniu dopravného preťaženia v tomto meste, čo bude mať priamy prínos pre jeho obyvateľov. Obe dva projekty by mali byť v prevádzke do konca roku 2020.

Vzdelávanie a odborná príprava v Európe

Európska komisia uverejnila Monitor vzdelávania a odbornej prípravy 2018, v ktorom sa uvádza, že členské štáty dosiahli určitý pokrok a priblížili sa k cieľom EÚ stanoveným do roku 2020.

Tohtoročný monitor sa zameriava najmä na vzdelávanie občanov a odráža sa v ňom aj úloha vzdelávania pri posilňovaní angažovanosti, inkluzie a porozumenia občianskym právam. V monitore sa uvádza celý rad príkladov, čo robia členské štáty pre to, aby zabezpečili, že sa mladí ľudia naučia, ako funguje demokracia a naše inštitúcie, a zoznámia sa s hodnotami, na ktorých je vybudovaná Európska únia.

Vyberáme zo zistení o Slovensku:

- priepastné rozdiely v úrovni dosiahnutého vzdelania: výsledky študentov výrazne ovplyvňuje sociálno-ekonomické prostredie;
- napriek neustálemu hospodárskemu rastu sú investície do vzdelávania hlboko pod priemerom krajín OECD a EÚ. Nedávno bola navrhnutá nová stratégia vzdelávania a zvýšenie financovania školstva;
- vysokoškolské vzdelávanie treba zmodernizovať, aby získalo medzinárodnejší rozmer;
- hoci sa postavenie učiteľov a školiteľov postupne zlepšuje, stále je pomerne nevýhodné, najmä pokiaľ ide o ich platové podmienky. Hoci sa mzdy učiteľov nedávno zvýšili, ich úroveň konkurencieschopnosti je stále veľmi nízka na západnom Slovensku a najmä v Bratislave;
- v školách by sa mohol dať väčší priestor občianskej výchove;
- pri testovaní žiakov základných škôl (piatakov) v matematike a v slovenskom jazyku sa potvrdili veľké rozdiely medzi najviac a najmenej rozvinutými regiónmi Slovenska. Najhoršie výsledky boli zaznamenané v Košickom, Prešovskom a Banskobystrickom kraji. Naopak, najlepšie výsledky dosiahli žiaci z Bratislavy. Žiaci zo sociálne znevýhodnených skupín dosiahli približne o polovicu menej bodov ako ich rovesníci zo sociálne priaznivého prostredia (MŠ, 2017).

Program LIFE: viac než štvrt' mil-iardy EUR na investície do životného prostredia, ochrany prírody a opatrení v oblasti zmeny klímy

Európska komisia schválila investičný balík vo výške 243 miliónov EUR na projekty na podporu prírody, životného prostredia a kvality života v rámci programu LIFE, vďaka ktorým sa má podporiť prechod Európy na udržateľnejšiu a nízkouhlíkovú budúcnosť. Financovanie EÚ z [Programu LIFE](#) pre životné prostredie a [ochranu klímy](#) zmobilizuje dodatočné investície v celkovej výške 430,7 milióna EUR na 142 nových projektov. Podporených bude mnoho nadnárodných projektov, program LIFE bude mať teda vplyv v každom členskom štáte EÚ. V zozname sú aj projekty týkajúce sa Slovenska.

Suma 196,2 milióna EUR bude určená na projekty v oblasti životného prostredia a efektívneho využívania zdrojov, prírody a biodiverzity, ako aj správy a informovania v oblasti životného prostredia.

Patria sem aj významné investície do projektov, ktoré umožnia opätovné použitie väčšieho množstva plastov. Premena tohto odpadu na vysokokvalitné suroviny v automobilovom, stavebnom a baliarenskom priemysle je len jedným zo spôsobov, ktorým LIFE poskytuje praktickú podporu pri dosahovaní cieľov [Európskej stratégie Európskej komisie pre plasty v obehovom hospodárstve](#).

SELFIE - nový nástroj na podporu digitálneho vyučovania a učenia sa v školách

Európska komisia predstavila nový nástroj, ktorý má pomôcť všetkým školám v EÚ, ako aj v Rusku, Gruzínsku a Srbsku posúdiť, ako využívajú digitálne technológie na vyučovanie a učenie sa. Nástroj [SELFIE](#) (Self-reflection on Effective Learning by Fostering the use of Innovative Educational Technologies, t. j. sebareflexia o efektívnom učení sa s podporou využívania inováčných vzdelávacích technológií) bude mať v EÚ k dispozícii 76,7 milióna študentov a učiteľov v 250 000 školách, pričom ho budú môcť využívať dobrovoľne. Teraz sa zavádza v 24 jazykoch EÚ a v budúcnosti budú nasledovať ďalšie mutácie. Na platforme SELFIE sa môže zaregistrovať akákoľvek zainteresovaná škola (školy vyššieho primárneho, sekundárneho a odborného vzdelávania) a začať tak viesť sebareflexiu. Cieľom Komisie je do konca roka 2019 zapojiť milión študentov, učiteľov a vedúcich pracovníkov škôl.

Európske súťaže

DiscoverEU: 18-roční môžu opäť objavovať Európu

Koncom roka spustí Európska komisia druhé kolo podávania žiadostí o cestovné poukazy pre najmenej 12 000 mladých cestovateľov. Žiadatelia musia k 31. decembru 2018 dovŕšiť vek 18 rokov a byť pripravení vydať sa od 15. apríla do 31. októbra 2019 [TBC] na cestu v trvaní najviac 30 dní.

Záujemcovia sa môžu prihlásiť prostredníctvom [Európskeho portálu pre mládež](#). Žiadosti posúdi hodnotiacia komisia, ktorá následne vyberie úspešných uchádzačov.

Počas uplynulého leta malo možnosť objavovať Európu vďaka DiscoverEU približne 15 000 mladých ľudí z celej EÚ.

Získajte prestížnu cenu Altiera Spinelliho 2018

Za šírenie európskych hodnôt bude Európska komisia udeľovať už druhý krát prestížnu celoeurópsku cenu Altiera Spinelliho pre inovatívne a praktické vzdelávacie programy a kampane, online kurzy, hry a projekty, zamerané na zvýšenie záujmu mladých o demokratické procesy formujúce budúcnosť EÚ, za ich aktívnu angažovanosť a za podporu spoločných európskych hodnôt.

Čo môžete vyhrať?

• 5 cien, každá vo výške 25 000 €

Kto sa môže prihlásiť?

Cenu môžu získať jednotlivci (obyvatelia EÚ), ale aj mimovládne organizácie so sídlom v členskom štáte EÚ.

Dokedy?

Prihlásiť sa môžete do 7. januára 2019 (17:00 SEČ). Uchádzači sa musia registrovať online na: <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/Application-for-Altiero-Spinelli-2018>

Formulár je dostupný vo všetkých jazykoch EÚ, odporúčaná je však angličtina.

Viac informácií sa dozviete na:

https://ec.europa.eu/education/resources-and-tools/document-library/altiero-spinelli-prize-for-outreach-rules-for-contest_en

GRANTY SR a EÚ

Program Erasmus+: očakávaný rozpočet 3 miliardy EUR sa v roku 2019 investuje do mladých Európanov a pomôže pri zakladaní európskych univerzít

Komisia uverejnila výzvu na predkladanie návrhov na rok 2019 týkajúcu sa programu [Erasmus+](#). Z očakávaného rozpočtu na budúci rok vo výške 3 miliardy EUR sa 30 miliónov EUR vyčlenilo na konkrétne [európske univerzity](#).

O financovanie v rámci tejto výzvy sa môže uchádzať každý verejný alebo súkromný subjekt v oblastiach vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu. Okrem toho môžu o financovanie požiadať aj skupiny mladých ľudí pracujúcich s mládežou, ktoré nie sú mládežníckou organizáciou.

Komisia dnes spolu s výzvou na predkladanie návrhov uverejnila aj [príručku k programu Erasmus+](#) (dostupná vo všetkých úradných jazykoch EÚ).

Očakáva sa, že v roku 2019 sa finančné prostriedky dostupné pre program Erasmus+ zvýšia o 300 miliónov EUR, t. j. 10 % oproti roku 2018.

Spoločne pre región 2019

Uzavierka: 21.12.2018

Maximálna výška

grantu: 2 500 eur

V programe Spoločne pre región sú podporené projekty, ktoré dokážu nadchnúť a spojiť ľudí v miestnych komunitách pre spoločný cieľ, ktoré zapoja miestnu samosprávu, lokálne neziskové organizácie aj podnikateľské subjekty do realizácie zámeru, ktorý prinesie niečo trvalo prospešné pre ľudí v regióne východného Slovenska.

Ciele

- Podporiť komunity, obce, sídliská a mestské časti pri svojpomocnom riešení miestnych problémov s využitím vlastných ľudských, materiálnych, finančných zdrojov.
- Motivovať k dlhodobej spolupráci a partnerstvám medzi rôznymi organizáciami na komunitnej úrovni.
- Stimulovať inovatívne riešenia problémov, ktoré poslúžia iným ako dobré príklady.
- Podporiť projekty, ktorých sa aktívne a dobrovoľnícky zúčastňujú zamestnanci USSK a/alebo jej dcérskych spoločností.

Program podporí realizáciu projektov v minimálne jednej z nasledujúcich oblastí:

- Bezpečnosť – aktivity smerujúce k bezpečnejšiemu správaniu sa a konaniu vo všetkých oblastiach života (napr. dopravná výchova a aktivity na zvýšenie bezpečnosti cestnej/železničnej premávky, výchova mladých záchranárov, ...).
- Deti a mládež – voľnočasové aktivity podporujúce zmysluplné využívanie voľného času (napr. aktivity klubov a centier, mládežníckych organizácií, športové a iné podujatia zapájajúce deti a mládež s handikepom...).
- Environmentálne programy a vzdelávanie – ochrana prírody a životného prostredia (napr. svojpomocné čistenie a kultivovanie životného prostredia, environmentálna výchova detí, mládeže aj dospelých, programy

vedúce k dlhodobej zmene myslenia v tejto oblasti, ...).

Program nepodporí

- projekty, do ktorých nie sú aktívne zapojení zamestnanci spoločnosti U. S. Steel Košice a jej dcérskych spoločností;
- projekty, ktorých výsledky nie sú prístupné širokej verejnosti;
- bežné aktivity žiadateľských organizácií a pokrytie ich režijných výdavkov;
- projekty, ktoré obsahujú len jednu jednoduchú akciu (napr. Deň obce, plesy, majálesy a podobne) a projekty, ktorých cieľom je zorganizovanie jednorazovej aktivity bez následnej udržateľnosti projektu po jeho ukončení;
- nákup nehnuteľného majetku – pôdy a/alebo budov;
- ďalšie prerozdelenie/darovanie peňazí tretím subjektom;
- konferencie, študijné cesty, vý-

menné pobyty (s výnimkou tých, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou plánovania, monitoringu alebo evaluácie projektu alebo podporujú výmenu skúseností medzi jednotlivými podporenými projektmi a/alebo prinášajú priamy osov väčšine komunity);

- veľkorozpočtové investičné projekty, v rámci ktorých by podpora z tohto programu tvorila iba malý podiel;
- aktivity spojené s praktizovaním náboženstiev a filozofií, formačné aktivity;
- aktivity na podporu politických strán a stránkové aktivity.

Viac informácií na:

http://karpatskanadacia.sk/wp-content/uploads/2018/10/Vyzva_Spoloc%CC%8Cne_pre_regio%CC%81n_2019.pdf

